

Svf - manipulerandi tíðindaflutningur

Oddagrein

Vitjanin hjá danska forsætisráðharranum, Poul Nyrup Rasmussen er av. Hvussu hon hevur eydnast, kunna tað uttan íva vera fleiri hugsanir um. Høgni Hoydal, landsstýrismaður tulkar vitjanina her á síðini sum positiva og velur at síggja felagsskapin, Nyrup tosaði um, í eini positivari merking, og harvið stóðugt minna okkum á, at fullveldi er fortreytin fyri veruligum felagsskapi við ábyrgd.

Samd ella ikki samd. Landsstýrismaðurin velur tann positiva sjónarvinkulin - og tað er so avgjørt tann konstruktiva leiðin.

Vitjanin hjá forsætisráðharranum í Føroyum var ein sáttarferð. Hansara endamála var at fáa í lag semju við landsstýrið, at fáa semju við Javnaðarflokkin og at slætta sjógv millum seg og Føroya fólk. Í so máta var tað ein eyðmjúkur forsætisráðharri, ið kom á vitjan.

Ferð hansara kring landið var eisini væl eydnað, og hann hitti nógv fólk - eisini vanlig fólk. Í Funningi hitti hann m. a. hin 97 ára gamla Poul Petersen, ið er hin einasti eftir á lívið, sum vegna Løgtingið tingaðist við donsku stjórnina eftir fólkakrædduna í 1946.

Øll hesi fólk, ið spent hava biðað eftir, hvat fór at koma fram í fjølmiðlunum, sita nú við ringum smakki í muninum. Boðskapurin frá SvF um vitjanina hjá Nyrup var greiður: - Ein glantrileikur, har hyggjararnir og danski forsætisráðharrin vóru gjørd til láurs.

Men nú var vitjanin ikki ein persónlig vitjan hjá Poul Nyrup Rasmussen. Vitjanin var ein embætisvitjan hjá danska stjórnarleiðaranum og sum formaður í danska Javnaðarflokkinum at vitja landsfundin hjá føroyska Javnaðarflokkinum - og átti hon tí eisini at verið viðgjørd sum slík í SvF.

Men okkara almenna - og politiskt »ó-hefta« sjónvarp - valdi aðra leið at ganga.

Poul Nyrup Rasmussen og Javnaðarflokkurin vóru beinleiðis niðurgjørdir í høvuðstíðindainnslagnum. Við beinleiðis sarkastiskum orðingum og klippum, sum upp í saman vóru endurtikin, visti sjónvarpið ein láturligan privatpersón - og ikki ein forsætisráðharra í leiklutinum sum almennur persónur.

So kunnu vit vera samd ella ósamd við Nyrup. Vit kunnu vera samd ella ósamd við Javnaðarflokkin. Og vit kunnu kalla sáttarferðina »sjarmuferð« ella ikki. Men tað er skeiðt av okkara almenna sjónvarpi at niðurgera hyggjarnar og ein forsætisráðharra á ein slíkan mannminskandi hátt.

Sosialurin

Viðmerkingar:

Felagsskapur er framtíðin - millum javnbjóðis partar

- Vit eiga at tulka boðskapin frá Poul Nyrup Rasmussen um felagsskapin í eini positivari merking, og stóðugt minna okkum á, at fullveldi er fortreytin fyri veruligum felagsskapi við ábyrgd, sigur Høgni Hoydal, landsstýrismaður í sjálvstýrismálum

Tað ber til at tulka vitjanina hjá Poul Nyrup Rasmussen í Føroyum á ymsan hátt. Eg eri endurgivin fyri at vera firtin inn á forsætisráðharran, og tað má vera mín ábyrgd um eg havi ljóðað soleiðis. Men í veruleikanum eftirlýsi eg bert greiðum linjum, so vit fáa tosað saman uttan misskiljingar.

Politikkur er loyvdur

Hetta er fyrsta vitjanin síðani nýggja samgongan varð skipað, sum hevur sett sær fyrri at skipa Føroyar sum eitt land við fullveldi í einum nýggjum felagsskapi við Danmark. Sjálvsagt hava forsætisráðharrin og danska stjórnin eina meining um hetta, sum hann vil bera fram - hóast øll orð um ikki at leggja seg út í kjakið í Føroyum. Soleiðis er nú politikkur einaferð.

Poul Nyrup Rasmussen hevur eisini vitjað her í hinum leiklutinum sum formaður í danska Javnaðarflokkinum. Sjálvsagt er sjálvstýrisspurningurin eisini viðgjørdur við bróðurflokkin í Føroyum og sjálvsagt er partapolitikkur uppi í. Soleiðis er politikkur nú einaferð, og alt annað vildi verið lógið.

Eg havi tað álít á føroyska veljaranum, at hann tekur stóðu í sjálvstýrismálum eftir sakligum og greiðum politiskum málum og metingum - og ikki partapol-

itiskum aggi ella firtin.

Eg havi eisini tað álít á Javnaðarflokkinum, at hann er førur fyri at taka eina greiða stóðu í sjálvstýrismálum uttan at danski bróðurflokkurin skal veita hjálp.

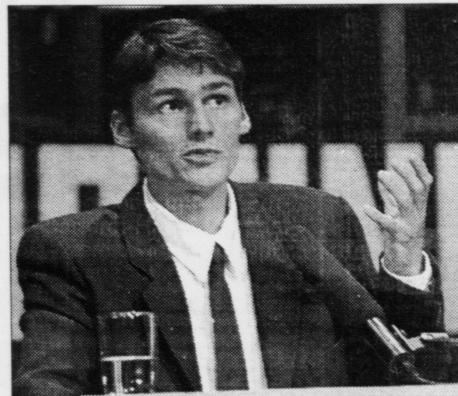
Tí haldi eg vit skulu hyggja at teimum positivu boðskapunum, sum Poul Nyrup Rasmussen hevur borið fram á vitjan síni í Føroyum.

Ábyrgd og avleiðingar

Hann hevur lagt dent á at øll val hava avleiðingar - eisini búskaparligar avleiðingar. Tað snýr seg alto um at taka ábyrgd og avleiðingar av sínum gerðum. Hetta samsvarar júst við ætlanin hjá landsstýrinum í sjálvstýrismálum. Vit mugu taka ábyrgdina av okkara landi og á tí grundarlagi gera eina búskaparliga skiftisskipan fyri blokkstuðulin, har vit samstundis kunnu menna ein sjálvstøðugan føroyskan búskap. Danska stjórnin hevur í avtaluni frá 10. juni í ár bundið seg til at samráðast um útspæl landsstýrisins og um eina varliga búskaparliga skiftisskipan. So her er ongin politiskur trupulleiki.

Veruligur felagsskapur

Hartil hevur Poul Nyrup Rasmussen eisini lagt dent á týðningin av felagsskapinum frammyvir. Ikki endiliga tí, sum í dag verður rópt

- Eg eri endurgivin fyri at vera firtin inn á forsætisráðharran, og tað má vera mín ábyrgd um eg havi ljóðað soleiðis, sigur Høgni Hoydal, landsstýrismaður

ríkisfelagsskapurin, men einum felagsskapi. Hetta eiga vit eisini at tulka positivt. Tí ætlanir landsstýrisins miða júst móti tí sama. Vit skulu gera ein felagsskap við Danmark og vit skulu taka lut í felagsskapi við onnur lond. Og sum øllum kunnugt er fortreytin fyri øllum veruligum felagsskapi, at limirnir eru javnbjóðis, javntsettir partar og at teir sjálvboðnir taka lut og ábyrgd í felagsskapinum.

Ætlanir landsstýrisins

Tað er kjarnin í ætlanunum um ein nýggjan sáttmála við Danmark. Føroyar verða skipaðar sum fullveldi - t. e. at føroyingar hava fullt vald og fulla ábyrgd av sínum landi og viðurskiptum. Og á tí grundarlagi kunnu vit gera ein veruligum felagsskap og samstarva á jøvnum føti. Sambært uppskotinum hjá landsstýrinum skal hesin felagsskapur byggja á try felagsøki: Felags kongshús, felags gjaldoyra og eina skipan við felags ríkisborgararéttindum millum danir og føroyingar í londunum hjá hvørjum øðrum. Hartil skulu vit so gera avtalur um samstarv

á øðrum økjum: Í uttanríkis-málum, verjumálum, útbúgvingarmálum, sjúkrahúsmálum og rettarmálum. Vit mugu gera avtalur um hvussu og hvussu skjótt vit kunnu umsita øll málsøkir sjálvi. Og vit gera greiðar avtalur um búskaparligar og fíggarligar skiftisskipanir millum londini.

Sjálvsøkni ella ábyrgd

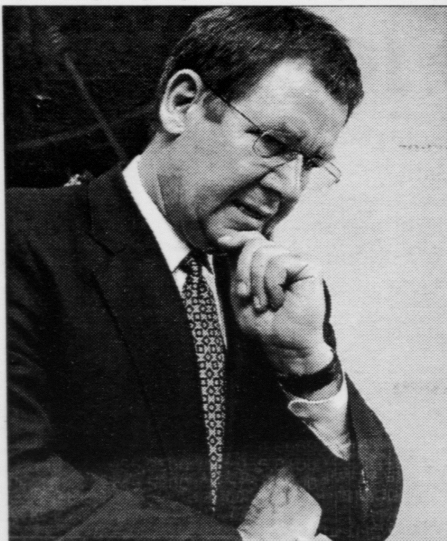
Sostatt vil landsstýrið - og helst vilja allir flokkar og føroyingar tað - júst velja felagsskapin.

Men tað skal vera ein veruligur felagsskapur. At tosa um ein felagsskap har ein av portunum hevur fullveldi yvir hinum gevur onga meining. At tosa um ein felagsskap, har annar parturin gerst firtin og vil ganga í móti at hin parturin vil taka ábyrgd, er eisini meiningsleyst. Hugsu vit soleiðis, so hugsu vit í eini gamlari hjálandaheimsmynd, sum langt síðani átti at verið farin.

Og fer annar parturin til dømis at hótta við búskaparligum tiltøkum, tá annar parturin vil taka ábyrgd og bjóða pening fyrri at taka minni ábyrgd, so eru vit farin væl út á tann kalda vegin hjá sjálvsøknum.

Tí eiga vit at tulka boðskapin frá Poul Nyrup Rasmussen um felagsskapin í eini positivari merking, og stóðugt minna okkum á, at fullveldi er fortreytin fyri veruligum felagsskapi við ábyrgd.

Høgni Hoydal
landsstýrismaður

- Sjálvsagt hava forsætisráðharrin og danska stjórnin eina meining um hetta, sum hann vil bera fram - hóast øll orð um ikki at leggja seg út í kjakið í Føroyum. Soleiðis er nú politikkur einaferð, heldur Høgni Hoydal